

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: SOCW, via MOCW

NAV & NvW Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs

Aanleiding

Het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs is op 23 juni 2025 aangeboden aan de Tweede Kamer. Op 15 september 2025 is er door de vaste Kamercommissie OCW een verslag uitgebracht. De leden van de fracties van GroenLinks-PvdA, VVD, NSC, D66, CDA, SP, SGP en de ChristenUnie hebben daarbij vragen gesteld naar aanleiding van het wetsvoorstel. Op 25 september 2025 is daarnaast een grondrechtentoets uitgebracht door de tijdelijke commissie Grondrechten en constitutionele toetsing (hierna: tijdelijke commissie) van de Tweede Kamer. In de bijgevoegde nota naar aanleiding van het verslag worden de vragen uit het verslag beantwoord en wordt ingegaan op de aandachtspunten in de grondrechtentoets.

Daarnaast is er aanleiding om enkele wijzigingen van ondergeschikte aard aan te brengen in het wetsvoorstel. Met bijgevoegde nota van wijziging wordt hierin voorzien.

Het wetsvoorstel valt binnen de portefeuille van SOCW. Een onderdeel van het wetsvoorstel, namelijk de meld-, overleg- en aangifteplicht seksuele misdrijven en seksuele intimatie, heeft ook betrekking op het vervolgonderwijs. De stukken binnen het wetsvoorstel worden daarom ondertekend door SOCW in overeenstemming met MOCW.

Geadviseerd besluit

Akkoord te gaan met verzending van zowel de nota naar aanleiding van het verslag als de nota van wijziging aan de Tweede Kamer.

SOCW: Indien akkoord wordt u gevraagd om de volgende stukken te ondertekenen:

- o de aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer;
- o de nota naar aanleiding van het verslag; en
- o de toelichting bij de nota van wijziging.

Kernpunten

Nota naar aanleiding van het verslag:

De gestelde vragen en genoemde aandachtspunten hebben in hoofdzaak betrekking op:

- de proportionaliteit en effectiviteit van de maatregelen in verhouding tot de toename in administratieve lasten en de beperking van de vrijheid van onderwijs;
- de reikwijdte van de registratieplicht veiligheidsincidenten;

Wetgeving en Juridische Zaken

Van

[Redacted]

Datum

28 oktober 2025

Referentie

54833781

Bijlagen

I. Aanbiedingsbrief

II. Nota naar aanleiding van het verslag

III. Nota van wijziging

IV. Samenvatting wetsvoorstel

V. Nota ter ondertekening – Gelakt

Intern OCW afgestemd

OVO, MBO, HOenS

Extern OCW afgestemd

IvhO, SZW

- het risico op verkramping bij de uitbreiding van de meld- en overlegplicht naar seksuele intimidatie;
- het laten vervallen van de aangifteplicht bij seksuele misdrijven jegens meerderjarige leerlingen en studenten;
- de verplichting voor het bevoegd gezag om opvolging te geven aan het oordeel en de aanbevelingen van de landelijke klachtencommissie;
- het schrappen van de personeelsmonitor veiligheid op school;
- de beschikbare middelen voor de inspectie, in het kader van de uitoefening van haar toezicht;
- de regelgeving rondom veiligheidsbeleid in het mbo en ho, waaronder de positie van (beurs)promovendi.

Datum
28 oktober 2025

Nota van wijziging:

Met de nota van wijziging wordt op twee punten van ondergeschikte aard wijzigingen aangebracht in het wetsvoorstel:

- In aanvulling op de resultaten van de leerlingmonitor wordt het bevoegd gezag ook verplicht een verantwoordingsdocument over het monitoringsinstrument aan de inspectie te sturen. Het verantwoordingsdocument is noodzakelijk voor de inspectie om toezicht te houden op de kwaliteit van de monitor die het bevoegd gezag gebruikt.
- Er wordt een wijziging opgenomen in de samenloopbepaling met het initiatiefvoorstel van het lid Patijn.¹ Het initiatiefvoorstel regelt dat een beschrijving over de vertrouwenspersoon in de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) moet worden opgenomen. Op verzoek van SZW blijft die bepaling met de nota van wijziging van toepassing voor schoolbesturen in hun rol als werkgever, indien beide wetsvoorstellen worden aangenomen. Dit wordt wenselijk geacht omdat de RI&E nadrukkelijk ziet op het beschermen van de werknemer, terwijl de schoolgids – waar een soortgelijke omschrijving moet worden opgenomen – in de basis gericht is op ouders en leerlingen.

Tot slot is van de gelegenheid gebruik gemaakt om een redactionele verbetering door te voeren in het voorstel van wet. Hiermee wordt verduidelijkt dat ouders enkel geïnformeerd hoeven te worden als er aangifte is gedaan van een seksueel misdrijf wanneer het een *minderjarige* leerling of student betreft.

Planning

Beoogde inwerkingtredingsdatum van het wetsvoorstel is 1 augustus 2026. Een voorspoedige parlementaire behandeling is daarvoor van belang.

Indiening NAV & NvW TK	20 november 2025
Procedurevergadering TK	27 november 2025
Plenaire behandeling TK	December '25 / Januari '26
Behandeling EK	Februari – mei '26
Publicatie Staatsblad	1 juni '26
Inwerkingtreding	1 aug '26

¹ Het initiatiefvoorstel van het lid Patijn regelt een verplichtstelling van een vertrouwenspersoon voor werkgevers met meer dan 10 werknemers. Het voorstel is op 23 mei 2023 aangenomen door de Tweede kamer en ligt momenteel in de Eerste Kamer (Kamerstukken 35 592). Bij brief van de Voorzitter van de Tweede Kamer is op 9 september 2025 aan de Eerste Kamer medegedeeld dat het lid Patijn de verdediging van het voorstel overneemt van het lid Maatoug, Kamerstukken I 2024/25, 35 592, D.

Toelichting

Proportionaliteit en effectiviteit

Verschillende leden en de tijdelijke commissie vragen naar de proportionaliteit en effectiviteit van de maatregelen in verhouding tot de toename in administratieve lasten en de beperking van de vrijheid van onderwijs. Daarbij werd in het bijzonder gevraagd naar de toegevoegde waarde van de registratie- en meldplicht veiligheidsincidenten en de jaarlijkse evaluatie.

In de beantwoording wordt uiteengezet dat de maatregelen in het wetsvoorstel ertoe moeten bijdragen dat alle scholen de basisvoorwaarden voor het voeren van goed veiligheidsbeleid op orde hebben. De maatregelen waarborgen daartoe: zicht op de veiligheidssituatie; ondersteuning bij veiligheidsincidenten en jaarlijkse evaluatie van het veiligheidsbeleid. De verschillende maatregelen van dit wetsvoorstel staan hierin niet op zichzelf, maar moeten in samenhang tot elkaar beschouwd worden.

Dit wetsvoorstel is met name een opdracht aan scholen die deze zaken nog onvoldoende op orde hebben. Voor die scholen brengt het wetsvoorstel een relatief grotere toename van administratieve lasten met zich mee, maar de regering acht die toename proportioneel gezien het belang dat zij hecht aan de doelstellingen van het wetsvoorstel. Onderkend wordt dat regels alleen onvoldoende zijn, uiteengezet wordt dat de regering daarom ook inzet op een brede aanpak om een veilige schoolcultuur te bevorderen.

Reikwijdte incidentenregistratie veiligheidsincident

In het verlengde daarvan wordt gevraagd naar de reikwijdte van de registratieplicht. De leden vragen daarbij met name naar de nut en noodzaak van het registreren van bijvoorbeeld een vechtpartij waar iemand een blauwe plek aan overhoudt. In de beantwoording is weergegeven dat de incidentenregistratie van belang is, zodat scholen patronen kunnen herkennen en gericht interventies in kunnen zetten. Fysiek geweld waar letsel aan wordt overgehouden, zoals een vechtpartij met een blauwe plek, acht de regering onwenselijk op een school en dient derhalve geregistreerd te worden. Datzelfde is van toepassing op het gebruik van softdrugs. Daarbij geldt uiteraard dat het bevoegd gezag niet gehouden kan worden om zaken te registreren waar zij geen weet van heeft of redelijkerwijs zou moeten hebben.

De verplichte incidentenregistratie zorgt voor een toename van de administratieve lasten. Daarbij geldt dat de meeste scholen – ca. 97% – ook op dit moment al over een incidentenregistratie beschikken. De inhoudelijke eisen die met dit wetsvoorstel aan de registratie worden gesteld, zullen tot gevolg hebben dat een deel van de scholen meer incidenten zal moeten registreren dan dat zij nu zelf al doen.

Meld-, overleg- en aangifteplicht seksuele intimidatie en seksuele misdrijven

De leden van de fractie van D66, CDA en de ChristenUnie en de tijdelijke commissie vragen naar het door de Raad van State geschetste risico op verkramping bij de uitbreiding van de meld- en overlegplicht naar seksuele intimidatie. In de beantwoording is uiteengezet dat de regelgeving hier hand in hand gaat met verdere ondersteuning van scholen om dit risico tegen te gaan.

Tegelijkertijd is de regering van mening dat signalen van seksuele intimidatie en seksueel misbruik zorgvuldig en daadkrachtig afgehandeld moeten worden. Het is daartoe van het grootste belang dat leerkrachten, schoolleiders en schoolbesturen hun verantwoordelijkheid nemen, niet handelingsverlegen zijn en niet weggijken. Het is de taak van schoolleiders en schoolbesturen om zorg te dragen voor een omgeving waarbinnen leerkrachten een dergelijke melding ook veilig kunnen doen.

De leden van de VVD- en CDA-fractie vragen naar het laten vervallen van de aangifteplicht bij seksuele misdrijven jegens meerderjarige leerlingen en studenten. In de beantwoording is uiteengezet dat de regering hiervoor gekozen heeft om het bevoegd gezag de ruimte te geven de autonomie van het meerderjarige slachtoffer te betrekken bij de vraag of zij al dan niet aangifte doet. Het laten vervallen van de aangifteplicht staat niet in de weg aan het doen van aangifte door het bevoegd gezag.

Klachtenstelsel

De leden van de fractie van de ChristenUnie, de SGP en de GroenLinks-PvdA vragen naar de verplichting voor het bevoegd gezag om opvolging te geven aan het oordeel en de aanbevelingen van de landelijke klachtencommissie. De leden van de fractie van de ChristenUnie en de SGP uiten daarbij zorgen over de positie van het bevoegd gezag en een verdere juridisering van het klachtproces nu het bevoegd gezag verplicht wordt het oordeel op te volgen. In de beantwoording is aangegeven dat het klachtenstelsel een toegankelijke en laagdrempelige voorziening is, die geen vorm van rechtspraak is. De verplichting tot opvolging van het oordeel is opgenomen om het vertrouwen van ouders, leerlingen en personeelsleden in de klachtenprocedure verder te versterken. Er is ruimte in de onderwijswetgeving om af te wijken als daar dringende redenen toe bestaan, en daarmee wordt de positie van het bevoegd gezag geborgd. De leden van de fractie van GroenLinks-PvdA hebben naar aanleiding daarvan zorgen geuit over deze ruimte voor het bevoegd gezag, en of dat niet te veel ruimte geeft. In de beantwoording is aangegeven dat hier door de inspectie toezicht op kan worden gehouden indien het bevoegd gezag wettelijke eisen overtreedt.

Het schrappen van de personeelsmonitor

De leden van de fractie van GroenLinks-PvdA en D66 vragen naar het schrappen van de personeelsmonitor veiligheid op school. In de beantwoording is weergegeven dat de regering grote waarde hecht aan de veiligheid van het onderwijspersoneel en daarom in plaats van de monitor heeft opgenomen dat de veiligheidsbeleving van het personeel moet worden betrokken bij de jaarlijkse evaluatie. Om dubbele wetgeving en een complexe toezichtsituatie te voorkomen heeft de regering er echter – conform het advies van de Raad van State – voor gekozen om de wijze waarop het bevoegd gezag zicht verkrijgt op de veiligheidsbeleving van het personeel aan het bevoegd gezag te laten.

Inspectie

Door de leden van de fracties van het CDA, ChristenUnie en D66 wordt gevraagd naar de beschikbare middelen voor de inspectie, in het kader van de uitoefening van haar toezicht. In de beantwoording is aangegeven dat er reeds aanvullende middelen aan de inspectie ter beschikking zijn gesteld voor de uitvoering van de

extra taken die voortvloeien uit dit wetsvoorstel. De leden van D66 vragen daarbij ook naar hoe dit zich verhoudt tot de motie-Rooderkerk c.s. die de regering verzoekt om ervoor te zorgen dat de inspectie alle scholen periodiek fysiek bezoekt. In de beantwoording is aangegeven dat naar aanleiding van deze motie een uitvoeringstoets is uitgevoerd door de inspectie, en dat deze uitvoeringstoets voorzien van een beleidsreactie voor de begrotingsbehandeling aan de Kamer wordt gezonden.

Datum

28 oktober 2025

Veiligheid in het mbo en ho

Verschillende leden vragen naar de regelgeving rondom veiligheidsbeleid in het mbo en ho, waaronder de positie van (beurs)promovendi. In de beantwoording is aangegeven dat in de wetgeving die van toepassing is op mbo-, hbo- en wo-instellingen geen expliciete verplichting is opgenomen voor instellingen om veiligheidsbeleid te voeren voor studenten. Op dit moment bereidt de regering een wetsvoorstel voor om een zorgplicht voor de veiligheid in het vervolgonderwijs en onderzoek te introduceren. In de voorbereiding van dat wetsvoorstel wordt ook de positie van (beurs)promovendi meegenomen die – vanwege hun unieke aanstellingsvorm – momenteel noch onder de Arbeidsomstandighedenwet (geen werknemer), noch onder de onderwijswetgeving (geen student) vallen.